

**ПРАВИЛНИК
О ПРАВИМА, ОБАВЕЗАМА И ОДГОВОРНОСТИМА
УЧЕНИКА**

ДОМА УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА СОМБОР

На основу члана 51. Закона о ученичком и студентском стандарду (Сл. гласник РС, бр. 18/2010, 55/2013, 27/2018 др. закон и 10/2019) и одредби члана 27 Статута Дома ученика средњих школа Сомбор, Управни одбор на својој седници одржаној дана 27.08.2020. године усвојио је :

**ПРАВИЛНИК
О ПРАВИМА, ОБАВЕЗАМА И ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА
ДОМА УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА СОМБОР
(пречишћен текст)**

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим правилником уређују се обавезе и одговорност ученика, васпитно-дисциплински поступак, васпитне и васпитно-дисциплинске мере, надлежност за изрицање мера, правна заштита ученика и материјална одговорност ученика у Дому ученика средњих школа Сомбор (даље: Дом).

**II ЗАБРАНА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И
ЗАНЕМАРИВАЊА**

Члан 2.

У Дому су забрањене активности којима се угрожавају, омаловажавају, дискриминишу или издвајају лица, односно групе лица, по основу: расне, националне, етничке, језичке, верске или полне припадности, физичких и психичких својстава, сметњи у развоју и инвалидитета, здравственог стања, узраста, социјалног и културног порекла, имовног стања, односно политичког опредељења и подстицање или неспречавање таквих активности, као и по другим основама утврђених законом којим се прописује забрана дискриминације.

Под дискриминацијом лица или групе лица сматра се свако непосредно или посредно, на отворен или прикривен начин, искључивање или ограничавање права и слобода, неједнако поступање или пропуштање чињења, односно неоправдано прављење разлика повлађивањем или давањем првенства.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Члан 3.

У Дому је забрањено: физичко, психичко и социјално насиље; злостављање и занемаривање ученика; физичко кажњавање и вређање личности, односно сексуална злоупотреба ученика или запослених.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног или понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика или запосленог.

Члан 4.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање Дома или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика.

Дом је дужан да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се код ученика примете знаци насиља, злостављања или занемаривања.

Под физичким насиљем, сматра се: физичко кажњавање ученика од старане запослених и других одраслих особа; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика или запосленог; насилно понашање запосленог према ученицима или другим запосленим, као и ученика према другим ученицима или запосленим.

Под психичким насиљем, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства ученика или запосленог.

Под социјалним насиљем, сматра се искључивање ученика из групе вршњака и различитих облика социјалних активности Дома.

У Дому је забрањен сваки облик насиља и злостављања из става 2. члана 4., од стране ученика, његовог родитеља, односно старатеља или одраслог, над наставником, васпитачем, стручним сарадником и другим запосленим.

Због повреде забране из става 6. овог члана против родитеља, односно старатеља ученика покреће се прекршајни, односно кривични поступак.

III ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА

1. Права ученика

Члан 5.

Права ученика остварују се у складу са потврђеним међународним уговорима, Законом о ученичком и студентском стандарду и општим актима Дома.

Сви запослени дужни су да обезбеде њихово остваривање, а нарочито право на:

- 1) квалитетан смештај, исхрану и васпитни рад
- 2) уважавање личности;
- 3) подршку за свестрани развој личности, подршку за посебно исказане таленте и њихову афирмацију;
- 4) заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) благовремену и потпуну информацију о питањима од значаја за његово право смештај, исхрану и васпитање
- 6) информације о његовим правима и обавезама;
- 7) слободу удруживања у различите групе, клубове
- 8) подношење приговора и жалбе на оцену и на остваривање других права по основу образовања;
- 9) остваривање свих права детета и ученика, права на заштиту и на правично поступање Дома према ученику и када повреди обавезу утврђену Законом и општим актима Дома..

Члан 6.

У остваривању својих права ученик не сме да угрожава друге у остваривању њихових права.

Ученик има обавезу да:

- поштује Кућни ред Дома, одлуке директора и органа Дома;

- ради на усвајању знања, вештина и вредносних ставова прописаних програмом Дома, прати сопствени напредак и извештава о томе васпитаче и родитеље, односно старатеље;
- поштује личност других ученика, васпитача, стручних сарадника и осталих запослених у Дому;
- чува имовину Дома и чистоћу и естетски изглед просторија, као и имовину других организација за време посете или извођења дела програма васпитног рада;
- у Дом долази прикладно одевен, водећи рачуна о личној уредности и хигијени, стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике.

Реализација школских обавеза

Члан 7.

Ученици су дужни да редовно похађају наставу и професионалну праксу.

Ако ученик, из било ког разлога, не оде у школу, мора да се јави дежурном васпитачу пре почетка наставе.

У Дому се ученици припремају за наставу у за то предвиђено време, а по потреби и ван њега.

Ученици уче у за то предвиђеним просторијама и у својим собама, а изузетно у договору са васпитачем и у неким другим просторијама.

За време учења, предвиђеног распоредом дневних активности, у Дому мора владати ред и мир.

Учење са учеником који није коринсик услуге ове установе може да се одвија искључиво у учионици уз дозволу дежурног васпитача.

Одговорност родитеља

Члан 8.

Родитељ, односно други законски заступник детета одговоран је:

- 1) да на позив установе узме активно учешће у свим облицима васпитног рада са учеником;
- 2) за повреду забране из члана 36, 37. и 38. Закона, учињене од стране ученика;
- 3) за теже повреде обавезе ученика
- 4) да поступа одговорно и уважава препоруке надлежног лекара у вези са лечењем ученика;
- 5) да поштује правила установе.

Родитељ, односно други законски заступник дужан је да надокнади материјалну штету коју ученик нанесе установи, намерно или из крајње непажње, у складу са законом.

Установа подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно кривичну пријаву, ради утврђивања одговорности родитеља, односно другог законског заступника.

II ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 9.

Са учеником који учини повреду обавеза из Закона о ученичком и студентском стандарду или овог Правилника, Дом је дужан да уз учешће родитеља, односно, старатеља ученика појача васпитни рад активностима васпитача, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то потребно – сарађује са школом коју ученик похађа и са одговарајућим установама социјалне заштите ради промене понашања ученика.

Члан 10.

Повреде обавезе ученика могу бити **лакше и теже повреде.**

Члан 11.

Ученик може да одговара само за лакшу повреду обавезе која је у време извршења била утврђена овим Правилником, а за тежу повреду обавезе, која је у време извршења била прописана Законом о ученичком и студентском стандарду.

Члан 12.

Лакше повреде обавеза су:

- непридржавање одредаба Правила понашања у Дому (кућног реда);
- непридржавање мера превиђених Планом примене мера за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести у Дому
- непристојно понашање према ученицима и запосленима Дома као и према гостима Дома;
- недолично понашање у Дому и домском дворишту;
- немаран однос према раду, наставним средствима и имовини Дома;
- несавесно чување књига, списа или података Дома;
- нарушавање естетског изгледа Дома и домског дворишта;
- невођење бриге о личној хигијени и уредности, хигијени ђачких соба и заједничких просторија
- непримерено одевање у Дому;
- ширење неистина (изношење лажи)
- непридржавање одлука васпитача, директора и Педагошког већа;
- ометање извођења васпитно обрзовних активности у Дому;
- пушење у просторијама Дома као и у дворишту Дома;
- увођење других лица у Дом без одобрења васпитача.

Члан 13

Теже повреде ученика су:

- злоупотреба права на смештај и исхрану;
- преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје установа, односно исправи, коју издаје друга организација;
- изазивање опасности, оштећење или уништавање имовине установе или других ученика и запослених, намерно или крајњом непажњом;
- отуђивање имовине установе, других ученика или запослених у установи;
- држање, ношење и употреба оружја, односно експлозивних материја, запаљивих течности и гасова;
 - поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивних супстанци и супстанци које се могу употребити у незаконитој производњи опојних дрога;
 - уношење, употреба опојних дрога, односно психоактивних супстанци и алкохола у установи и долажење у установу под дејством свих наведених супстанци;
 - насилничко понашање (физичко, психичко, социјално, сексуално и електронско) или изазивање и учествовање у тучи и другим конфликтима у установи или на јавном месту, којима се угрожава јавни ред и мир;
 - подстицање, организовање или учествовање у активностима које су забрањене у установи (забрана дискриминације насиља и злостављања у установи, забрана оружја,

експлозивних материјала, опојних дрога и алкохола у установи, забрана страначког и верског организовања и деловања у установи)

- изношење, оштећење, уништавање евиденције или уношење и преправљање података у евиденцији коју води установа;
- понављање лакших повреда обавеза и кршења одредаба кућног реда, односно правила понашања у установи;
- неодобрено и непријављено напуштање и одсуствовање из дома ученика.

Члан 14

Ученик је одговоран ако повреду учини са умишљајем или из нехата.

Ученик је учинио повреду са умишљајем ако је био свестан повреде и хтео њено извршење или када је био свестан да услед његових поступака може наступити повреда обавеза па је пристао на њено настајање.

Ученик је учинио повреду обавеза из нехата кад је био свестан да до повреде обавезе може доћи али је олако држао да неће доћи или да ће је моћи отклонити или када није био свестан могућности настанка повреде али је према околностима и својим личним својствима морао бити свестан те могућности.

Члан 15

За повреду обавезе ученику се може изрећи васпитно - дисциплинска мера, и то:

- за лакше повреде: **опомена и укор;**
- за теже повреде: **укор пред искључење и искључење из Дома.**

За повреду обавеза у стицају може се изрећи само једна дисциплинска мера.

Члан 16

О изреченим васпитно-дисциплинским мерама, на основу коначних одлука о њиховом изрицању, евиденцију води васпитач Дома, уз поштовање начела прописаних законом којим се уређује заштита података о личности.

У евиденцију се уноси име и презиме ученика, датум изрицања дисциплинске мере и врста изречена мере.

III ВАСПИТНО ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК

Поступак за лакшу повреду обавезе

Члан 17

Васпитна мера за лакшу повреду обавезе изриче се ученику без вођења васпитно-дисциплинског поступка.

Када васпитач Дома уочи или на други начин сазна да постоји основана сумња да је ученик извршио лакшу повреду обавезе то евидентира у књигу дежурства и о томе обавештава групног васпитача.

Приликом доношења одлуке о изрицању васпитно-дисциплинске мере, групни васпитач мора узети у обзир све чињенице релевантне за одлучивање

Након што се утврде околности учињене повреде обавезе групни васпитач изриче меру.

Групни васпитач је дужан да евидентира изречену васпитно дисциплинску меру за лакшу повреду у дневнику васпитног рада.

Након изречене мере васпитач је дужан да појача васпитни рад у који ће укључити родитеље.

Поступак за тежу повреду обавезе

Члан 18

За теже повреде обавеза ученика и за повреде забране из члана 36, 37. и 38. Закона Дом води васпитно-дисциплински поступак.

О учињеној тежој повреди обавезе односно повреде забране из члана 36, 37. и 38. Закона Дом одмах, а најкасније наредног радног дана обавештава родитеља, односно другог законског заступника ученика и укључује га у поступак.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика који је уредно обавештен, неоправдано не одазове или одбије сарадњу са представником Дома, директор одмах, а најкасније наредног радног дана од позива, поставља психолога/педагога Дома, да у овом поступку заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава центар за социјални рад.

Члан 19

Васпитач који има сазнања о извршеној повреди обавезе ученика писменом пријавом (захтев за покретање дисциплинског поступка) обавештава директора Дома да постоји основана сумња да је ученик извршио тежу повреду обавезе и на тај начин покреће дисциплински поступак.

Лице из става 1. овог члана доставља директору податке о ученику, опис повреде обавезе ученика, односно забране, време, место и начин извршења повреде и одговарајуће доказе.

Члан 20

По добијању пријаве, директор одлуком формира Дисциплинску комисију која ће спровести поступак у првом степену.

Дисциплинска комисија има 3 члана (председника и два члана) и 3 зманеика, које чине васпитачи од којих је један обавезно групни васпитач детета против кога се води дисциплински поступак.

Васпитно-дисциплински поступак за учињену тежу повреду обавезе ученика, покреће се одлуком директора (одлука о покретању поступка), најкасније у року од осам (8) дана од дана сазнања.

Члан 21

Одлука се доставља ученику, односно његовом родитељу или старатељу, васпитачу у чијој се васпитној групи налази ученик, стручним сарадницима, психологу Дома, и одговарајућем стручном тиму.

О дану и времену саслушања ученика, обавештава се ученик, родитељ односно старатељ ученика, сведоци као и остали учесници у поступку.

Члан 22

У току васпитно-дисциплинског поступка ученик, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника ученика, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и дати писмену изјаву.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика не одазове позиву а уредно је позван, директор одмах, а најкасније наредног дана поставља психолога/педагога Дома да заступа интересе ученика у поступку и о томе одмах обавештава центар за социјални рад.

Члан 23

Васпитно-дисциплинску меру у првом степену изриче дисциплинска комисија.

Приликом доношења одлуке о изрицању васпитно-дисциплинске мере, мора се узети у обзир мишљење психолога Дома и све чињенице релевантне за одлучивање.

Члан 24

Поступак се окончава доношењем решења у року од 30 дана од дана покретања поступка, чему претходи утврђивање свих чињеница од значаја за одлучивање.

Ако се у току васпитно-дисциплинског поступка ученик испише из Дома, у исписницу се уноси напомена о покренутом васпитно-дисциплинском поступку против ученика.

Члан 25

Установа је дужна да спроведе дисциплински поступак уколико ученик напусти установу пре покретања или у току вођења поступка.

Члан 26

Решење дисциплинске комисије са изреченом мером доставља се ученику, односно његовом родитељу или старатељу.

Члан 27

На одлуку о изрицању мере од стране Дисциплинске комисије ученик, његов родитељ, односно старатељ има право жалбе у року од три дана од дана пријема одлуке.

По жалби на одлуку дисциплинске комисије, у смислу претходног става овог члана, одлучује Педагошко веће у року од 15 дана од дана подношења жалбе.

Жалба на одлуку којом је изречена васпитно – дисциплинска мера искључења из установе, одлаже извршење одлуке.

Одлука Педагошког већа по жалби је коначна.

Против коначне одлуке из става 2. овог члана ученик има право на судску заштиту у управном спору.

Члан 28

Приликом изрицања било које од Законом прописаних мера, према ученику који је учинио тежу повреду обавезе или повреду забране из члана 36, 37. и 38. Закона, морају се предузети активности појачаног васпитног рада.

29

Ученику коме је изречена васпитно-дисциплинска мера за тежу повреду обавеза – укор пред искључење односно искључење из Дома, приликом конкурисања у Дом за наредну школску годину, умањује се укупан број бодова у складу са Законом.

30.

Када појачани васпитни рад покренут због лакше повреде обавезе доведе до позитивне промене у понашању ученика, на предлог актива васпитача, а на основу одлуке Педагошког већа, ученику се могу доделити наградни бодови за учешће у програмским активностима Дома.

31

Васпитно-дисциплинска мера се изриче ученику за школску годину у којој је учињена повреда обавезе.

IV МАТЕРИЈАЛАН ОДОГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 31

Ученик, његов родитељ, односно други законски заступник ученика одговара за материјалну штету коју ученик нанесе Дому намерно или крајњом непажњом, у складу са законом.

Члан 32

Поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика покреће директор, а води комисија коју формира директор и чији је обавезни члан и групни васпитач.

Члан 33

За штету коју је проузроковало више ученика, одговорност је солидарна уколико није могуће утврдити степен одговорности сваког од ученика за насталу штету.

Члан 34

Директор, на основу предлога комисије, доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете и року за накнаду штете.

Директор може донети одлуку о ослобођењу ученика, његовог родитеља, односно другог законског заступника ученика материјалне одговорности за штету, због тешке материјалне ситуације, или из другог оправданог разлога.

Члан 35

На решење директора о материјалној одговорности ученик, његов родитељ односно други законски заступник ученика може изјавити жалбу Управном одбору, у року од 15 дана од дана пријема решења.

Управни одбор доноси одлуку у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

Одлука Управног одбора је коначна.

Против коначне одлуке из става 3. овог члана ученик има право на судску заштиту.

IV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 36

Овај Правилник ступа на снагу осмог (8) дана од дана објављивања на огласној табли Дома.

Председник Управног одбора
Милош Маринкови